

Отворете
ги прозорците

ГОДИШЕН ПЛАН

за 2021 година

Скопје, февруари 2021 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД	2
1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА	3
1.1. Проценка на потребите од асистивна технологија	3
1.2. Индивидуална работа со корисници	3
1.3. Совети и консултации	3
1.4. Индивидуална логопедска работа со корисници	4
1.5. Обуки.....	4
2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ	4
2.1. Инклузија на деца со посебни образовни потреби	4
2.2. Инклузија на деца во предучилишно образование	5
2.3. Онлајн сервисна служба	5
2.4. Еразмус +: Потребите на наставниците за доживотно учење во контекст на образованието од 21 век	5
Очекувани резултати и активности за 2021 од овој проект се:.....	5
2.5. Еразмус +: СКАТЕ	5
2.6. Квалитетни услуги за успешна инклузија	6
3. ОРГАНИЗАЦИСКО ЈАКНЕЊЕ И РАЗВОЈ	6
3.1. Соработка.....	6
3.1.1. Домашни институции и организации	6
3.1.2. Странски институции и организации	7
3.1.3. Бизнис-сектор	7
3.2. Односи со јавност.....	7
3.2.1. Односи со медиумите	7
3.3. Организациски развој	8
3.3.1. Подобрување на организациска изведба.....	8
3.3.2. Професионален развој.....	8
3.4. Одржливост	8
3.4.1. Пријави за проекти.....	8
3.4.2. Комерцијални активности, вкл. консултантски услуги	9
3.4.3. Други извори на финансирање	9
4. ФИНАНСИСКИ ПЛАН	9

ВОВЕД

Годишниот план за 2021 година на Отворете ги прозорците претставува серија на мерки и активности во насока на постигнување на долгорочните определби на ОП.

Здружението во 2021 година ќе работи на подготовка на нова организациска стратегија.

Минатата година, во услови на пандемија Отворете ги прозорците покажа висока професионалност и подготвеност успешно да делува во време на криза.

На општествен план, документот се донесува и се очекува да биде спроведен во услови на криза и неизвесност. Прашањата поврзани со попреченоста и инклузијата, како и човековите и социјалните права во поширока смисла, сè уште остануваат во длабока сенка на политичките настани во земјата. Исто така, неразрешувањето на политичката криза во текот на подолг временски период носи ризик од влошување на економските перспективи на земјата.

Оттука, планот предвидува зајакнување на капацитетите на персоналот за диверзификација на проектното (програмското) и портфолиото на ОП во поглед на изворите на финансирање.

Од клучно значење за организацијата ќе биде го одржи високиот раст од 2020 година и ќе работи на стекнување на капацитети и нудење на комерцијални активности, како и организациско јакнење и професионален развој на вработените, што во најмала рака значи задржување на сите вработени во организацијата (заради задржување на капацитетот).

1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Центарот за асистивна технологија (Центарот), како сервисна служба на Отворете ги прозорците (ОП), обезбедува навремени, континуирани и квалитетни услуги за лицата со попреченост кои имаат потреба од адаптација на компјутер. Услугите на сервисната служба се наменети и за нивните семејства, претставници од образовни институции, професионалци, работодавци, како и индивидуалци кои имаат интерес за асистивната технологија.

Центарот ја идентификува потребата од изнаоѓање решение за просторните капацитети и креирање простор во кој корисниците би поминувале квалитетен дел од денот и на едно место би добиле повеќе услуги. Извршната канцеларија во 2021 планира да објави јавен повик што треба да придонесе кон приклучување на националните и локалните власти, меѓународни организации и бизнис секторот за заедничко изнаоѓање решение за просторните капацитети на здружението.

Како дополнување на редовното функционирање на Центарот, за 2021 година се планирани следните активности:

- набавка и тестирање на два нови, претходно некористени уреди;
- адаптација на средината и набавка на нови дидактички помагала во согласност со услугите кои ќе бидат развиени;
- промовирање на обуките за наставници, воспоставување на соработка со локална самоуправа и истражување на контекстот и потребите од креирање нови обуки (обуки за воспитувачи);
- подобрување и формализирање на постоечки услуги за кои досега не се предвидени финансиски учества и партиципација од корисниците на услугата (процена на потребите од асистивна технологија и консултативно советодавна работа).

Постоечките услуги на Центарот ќе бидат спроведени според следните насоки:

1.1. Проценка на потребите од асистивна технологија

Во текот на 2021 година планирано е услугата процена на потребите од асистивна технологија да се издигне на повисоко ниво за потребите на регионалните тела стручни тела за проценка по МКФ.

1.2. Индивидуална работа со корисници

Во 2021 година се очекува да се зголеми бројот на корисници кои ќе ги користат постоечките и новите онлајн услуги на Центарот. Услугите ќе бидат обезбедени според однапред изготвени критериуми и ќе ги следат побарувањата, потребите и интересите на корисниците.

Како што е наведено погоре, предвидено е зајакнување на постоечките постапки и креирање нови или подобрување на интерните процедури во Центарот. Се очекува да се подобри евидентирањето и документирањето на работата на Центарот, односно да се предложат и нови услуги, во согласност со барањата и потребите на корисниците.

За корисници кои имаат посепцифични потреби од адаптација на компјутер, според стратегијата, планирано е да бидат набавени и тествани два нови уреди.

1.3. Совети и консултации

Советите и консултациите ќе бидат реализирани преку:

- 3 до 5 посети советодавни посети во училиштата на корисници на Центарот, со цел поддршка на наставниците и стручните тимови во адаптација на компјутерот и вклучување на асистивната технологија во насока на индивидуализација на наставата;
- 3 до 5 советодавни посети и адаптација на компјутер во домашни услови;

За оваа услуга потребно е да биде дополнета и систематизирана процедурата која се користи при спроведувањето, односно ќе се предложи и финансиска рамка за нивна реализација.

1.4. Индивидуална логопедска работа со корисници

Во текот на 2021 година планирано е оваа услуга да опфати корисници со попреченост и корисници со потешкотии во артикулација. За таа цел да бидат набавени дидактички помагала и специфични логопедски средства како поддршка при работата. Логопедскиот третман ќе биде спроведен за околу 30 корисници.

1.5. Обуки

Во 2021 година тимот на Центарот за асистивна технологија ќе продолжи да реализира комерцијални обуки доколку има побарување. За оваа година во рамки на проектите активности се планирани обуки за поддршка на училиштата и градинките.

2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

Во овој дел од планот се прикажани проектите за кои обезбедување финансиски средства е извесно; сите останати приоритетни проектни активности за коишто ќе се изработат пријави за средства до домашни и меѓународни донатори, согласно Стратегискиот план 2015-2020, се прикажани во делот 4.4. Одржливост.

2.1. Инклузија на деца со посебни образовни потреби

Цел и влијание на проектот е децата со посебни образовни потреби активно да учествуваат во општеството, да имаат подобрен квалитет на живот и подобри образовни можности. Активностите во 2021 вклучуваат:

- Креирање на Стандарди за инклузивно образование со работна група и претставници од релевантни институции, училишта и организации;
- Изработка на индивидуални планови за развој и модел на инклузивно училиште, нивно следење и поддршка;
- Јакнење на капацитети на најмалку 200 наставници за примена на методи, техники, алатки за индивидуализација на наставата и за примена на концептот на универзален дизајн;
- Поддршка на училиштата за прибирање на средства од локални донатори и следење на процесот на промени во училиштата и обезбедување подобри услови за учење;
- Ревидирање на шест студиски програми и имплементација на знаења на студентите преку директна поддршка во училиштата;
- Идентификација на деца со попреченост кои се надвор од образование, креирање услови за нивно вклучување во проектните училишта и обезбедување стипендии за нивна поддршка;
- Зајакнување на соработката со локалните самоуправи и нивно активно вклучување во процесите на поддршка на инклузивното образование во училиштата;
- Набавка и дистрибуција на асистивна технологија за училиштата со ресурсни центри и центрите за поддршка;
- Организација на студиска размена за 40 деца од проектните училишта во Троген;
- Јакнење на капацитетите на проектниот тим преку различни обуки организирани во рамки на проектот.

2.2. Инклузија на деца во предучилишно образование

Главна цел на проектот поддржан од УНИЦЕФ е да го поддржи процесот на инклузија во предучилишното образование. Проектот ќе продолжи да работи со 5 градинки од Скопје, Велес, Гостивар и Винаца на воведување инклузивни практики. Во 2021 година акцентот ќе се стави на развој на апликацијата Говорко, што здружението ја развиваше во соработка со ФЕИТ.

Во рамки на проектот во 2021 се очекува да се постигнат следните резултати:

- Зајакнување на капацитетите на инклузивните тимови на градинките за идентификација, проценка на потребите и обезбедување индивидуализирана поддршка за деца со посебни образовни потреби (обука и организирани состаноци за следење и индивидуална поддршка);
- употреба на технологија како алатка за индивидуализирана поддршка на деца со посебни образовни потреби и говорни тешкотии (деца од двојазично опкружување) - развој на апликации за стимулација на визуелни, когнитивни, говорни и моторни вештини.

2.3. Онлајн сервисна служба

Во 2020, Во 2021 година проектот очекува да добие продолжување до крај на јули, при што се планира услугите на платформата континуирано да ги добиваат:

- деца (лица на возраст до 18 години) со попреченост (300),
- родители и лица кои се грижат за дете со попреченост (350),
- 60 професионалци (дневни центри и персонал на предучилишни установи) обучени да даваат поддршка преку платформата на деца со попреченост во локалната заедница.
- Планирана е и промоција на платформата преку различни медиумски канали.

Во рамки на проектот здружението ќе работи заедно со МТСП и општините за услугите на платформата да бидат достапни до повеќе деца со попреченост преку ангажирање на вработени во дневните центри и градинките.

2.4. Еразмус +: Потребите на наставниците за доживотно учење во контекст на образованието од 21 век

Целта на овој проект е спроведување поголем број активности што ќе придонесат за поквалитетен професионален развој и доживотно учење за просветните работници, како и нивно активно вклучување во креирањето политики за професионален развој и доживотно учење на просветните работници во земјите учеснички во проектот (Македонија, Србија и Хрватска).

Координатор на проектот е Тренинг-центарот “Коцевски” од Нови Сад, додека „Отворете ги прозорците“, Здружението „Звоно“ (Хрватска) и Друштвото на наставници од Нови Сад се партнерски организации.

Очекувани резултати и активности за 2021 од овој проект се:

- Спроведување на студиска посета (во Скопје/онлајн) — За значењето на асистивната технологија во образованието од 21 век;
- Изработка на научно-стручна публикација „Потребите за доживотно учење во 21 век“, на повеќе од 150 страници, печатена во 1000 примероци и преведена на три јазици (македонски, српски и хрватски);
- Спроведување на тродневна завршна научно-стручна конференција „Потребите за доживотно учење во 21 век“.

2.5. Еразмус +: СКАТЕ

Проектот иза за цел да пренесе вештини и знаење за асистивната технологија како поддршка на образованието на децата од најрана возраст. Носител на проектот е

универзитетот Томас Мур од Белгија, а Отворете ги прозоците, Европскиот универзитет од Кипар, АИАС од Италија, и Доминик Савио од Белгија се партнери.

Во 2021 година проектот ќе работи на:

- Преглед на литературата и методолошка рамка за употребата на АТ во раната интервенција,
- Анкета/ развој на прашалник и негово споделување во градинки,
- Развој на протоколи за интервју, и
- Проценка на иновативните практики во градинките преку употреба на асистивна технологија.

2.6. Квалитетни услуги за успешна инклузија

Општата цел на проектот беше да се создадат можности за поквалитетен живот на децата и лицата со попреченост преку услуги креирани по мерка на корисникот. Оваа цел е во корелација со мисијата на организацијата, преку асистивната технологија и квалитетните услуги да го поттикнува и олеснува активното вклучување на сите луѓе во современиот свет.

Специфични цели:

- Квалитетни услуги испорачани од Центарот за асистивна технологија, и
- Подобрување на условите во Центарот за поквалитетна испорака на услугите.

3. ОРГАНИЗАЦИСКО ЈАКНЕЊЕ И РАЗВОЈ

Иновативноста, професионализмот, посветеноста и одговорноста во делувањето и во текот на 2021 година ќе го зајакнуваат кредибилитетот и препознатливоста на ОП во јавноста и помеѓу организациите и институциите од земјава и странство.

3.1. Соработка

Во 2021, ОП ќе продолжи да гради односи на соработка и партнерство со актери од јавниот, граѓанскиот и приватниот сектор. ОП планира да го одржи трендот на стекнување нови соработници и ќе учествува и ќе поттикнува размена на знаења и искуства со различни чинители.

3.1.1. Домашни институции и организации

На национално ниво во 2021, Министерството за образование и наука и останатите образовни институции ќе бидат клучни партнери во реализација на проектните активности финансирани од УНИЦЕФ, Детската фондација Песталоци и Еразмус+ .

Министерството за труд и социјална политика (МТСП), како и Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) ќе продолжат да бидат соработници во промоцијата на социјалното и дигиталното вклучување.

Здужението ќе работи во насока на зајакнување на соработката на регионалните стручни тела за проценка по МКФ за испорака на бесплатни услуги за корисници пратени од телата.

На локално ниво, ОП ќе продолжи да ги зајакнува односите со локалните власти. ОП ќе поттикнува учество на локалните заедници во сите активности.

ОП ќе ја надоградува соработката и со високообразовните институции со кои негува долгогодишна соработка и ќе работи на воспоставување релации со други факултети.

Ќе продолжи соработката со граѓански организации на теми од заеднички интерес. ОП ќе учествува во сите здружувања за активен развој на граѓанското општество и ќе се вклучува во тела и партнерства кои ќе придонесуваат развој во областите поврзани со делокругот на работа на организацијата.

3.1.2. Странски институции и организации

УНИЦЕФ и Детската фондација Песталоци ќе бидат клучни странски соработници на ОП и во 2021 година. Исто така, ОП ќе работи на обновување на соработката со други донатори кои порано се појавувале како поддржувачи.

ОП ќе го продолжува членството во мрежите Европската асоцијација на сервисни служби за лица со попреченост - ЕАСПД (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities) и Европската мрежа за учење поддржано со технологија во инклузивно општество – ЕНТЕЛИС.

Членството во мрежите и контактите со меѓународните организации се вреден капитал за ОП, кој ќе продолжи да се користи за реализирање проекти надвор од Македонија.

3.1.3. Бизнис-сектор

Во 2021 ОП ќе развива стратегии да обезбеди проектна, организациска или материјална поддршка од бизнис секторот. Приоритет за ОП ќе биде да ја започне годината со структуриран пристап до бизнис секторот преку активноста „Бидете кум на нашето здружение.

Организацијата ќе работи на подобрување на комуникација и соработката со компаниите кои веќе имаат донирано средства на организацијата.

3.2. Односи со јавност

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста и препознатливоста на ОП кај целните групи и кај општата јавност.

За 2021 година планирани се стандардните четири изданија од организациското гласило „Поглед одвнатре“. Информаторот ќе го задржи стандардниот А4 двостран формат, а ќе се работи на подобрување на содржините. Секој број од информаторот ќе има верзија и на англиски јазик. Електронското издание ќе се објавува на веб-страницата на здружението и ќе биде дистрибуирано преку електронска пошта до граѓански организации, државни институции, основни училишта, медиуми, дипломатски претставништва, меѓународни организации и индивидуалци.

ОП ќе продолжи да работи на подобрување на содржините на организациската веб-страница. Ќе се одржува и редовно ќе се ажурира, напоредно на македонски, англиски и албански јазик. Се планира, освен класичните објави за проектните активности, да се зголеми бројот на статии и авторски текстови кои ќе ја промовираат асистивната технологија во јавноста.

Содржините објавени на веб-страницата ќе се споделуваат напоредно и на социјалните медиуми. Страницата на ОП на Facebook ќе продолжи да се одржува, а до крајот на 2021 се планира бројот на следбеници да се искочи до 7000 лица.

Сите настани на ОП се документираат со фотографии, но здружението не располага со архива.

3.2.1. Односи со медиумите

ОП ќе продолжи да ги негува односите со медиумите со кои низ годините има остварено добра комуникација и соработка. Тука спаѓаат телевизиите, радијата и интернет

порталите. Овој канал ќе биде клучен за комуницирање на пораките за планираните активности на здружението. Ќе организира гостувања, ќе споделува авторски текстови кои ќе ја промовираат употребата на асистивната технологија. ОП ќе работи да го подобри присуството во медиумите, целејќи освен на националните, и на локалните медиуми. ОП ќе продолжи да ги собира, бележи и анализира сите појавувања во електронските и печатените медиуми. Освен известувањата за проектните активности, ОП ќе работи на промоција на работата на здружението пред пошироката јавност.

ОП ќе продолжи навремено да ги информира медиумите за своите активности. Тоа вклучува известување на новинарите, пред секој настан и соопштение за медиуми по секој настан. Секоја информација ќе рефлектира посветеност, транспарентност и отвореност. За оваа година планирани се најмалку три соопштенија за медиуми.

3.3. Организациски развој

Во стратегискиот план организацискиот фокус е насочен кон подобрување на организациската структура, учењето и внатрешните процеси, со што ќе се олесни развојот на нови услуги и ќе обезбеди основа за долгорочна одржливост на организацијата. Клучните напори ќе бидат во насока на обезбедување на организациската структура на ОП.

3.3.1. Подобрување на организациска изведба

Ќе бидат следени и анализирани искуствата од примената од процедурите за работа, во насока на искористување на искуствата за слични подобрувања во поглед на други деловни процеси во ОП.

3.3.2. Професионален развој

За професионален развој на вработените ќе бидат користени сите ад-хок можности за учество на обуки, семинари, конференции и слични настани, кои ќе бидат соодветни за областа во која се ангажирани вработените и кои ќе повлечат минимални финансиски средства или за кои трошоците ќе бидат покриени. За оваа цел од особена корист ќе биде членувањето на ОП во меѓународните мрежи и соработката со донаторските агенции.

3.4. Одржливост

Напорите за обезбедување одржливост на ОП ќе бидат насочени во две насоки:

- зајакнување на учеството на пријави за поддршка на проекти кај домашни и меѓународни донатори, и
- диверзификација на изворите на финансирање на организацијата.

3.4.1. Пријави за проекти

Ќе бидат внимателно истражени сите можности за обезбедување средства од домашни и меѓународни донатори:

Од домашните донатори ќе бидат приоритизирани можностите за поддршка од Град Скопје. Исто така, ќе бидат поднесени соодветни пријави за финансирање на граѓански организации од страна на државата и на локалните самоуправи.

Во поглед на меѓународните донатори пријави ќе бидат поднесени на сите релевантни повици за средства, во прв ред на УН агенциите. Ќе бидат разгледани можностите за обезбедување поддршка од странските амбасади и мисии во Македонија.

Програмските приоритети ќе бидат утврдени во согласност со новиот Стратегиски план што се очекува да се изготви во 2021 година. Ќе бидат направени напори за продолжување на работата во делот на инклузивното образование (особено во насока на подобрување на инклузивноста). Исто така, ќе бидат направени напори да се прошири делувањето на ОП во

насока на подобрување на инклузивноста и еднаквите можности, пристапот до јавни услуги и информации.

3.4.2. Комерцијални активности, вкл. консултантски услуги

Во насока на поголема финасиската одржливост и диверзификација на финансирањето, обезбедувањето приходи од консултантски ангажмани е од особена важност. Ова оттаму, што овие приходи не се „проектно зависни“, па добивката од консултантски услуги може да се смета за еден вид институционална поддршка. Во 2021 година се очекува да бидат поднесени најмалку две пријави за консултантски услуги, првенствено во делот на испорака на обуки и спроведување истражувања во областа на делување на организацијата.

3.4.3. Други извори на финансирање

ОП ќе посвети внимание на обезбедување поддршка – материјална и финансиска од бизнис-секторот. Искуствата од досегашното постоење на организацијата ќе бидат земени предвид при планирањето и спроведувањето на активностите. Ќе бидат продолжени напорите за обезбедување соработка со софтверските компании за бесплатен развој на образовен софтвер. Ќе бидат осмислени креативни начини за обезбедување финансиска поддршка од фирмите, на пример, слични на активностите насловени „Бидете кум на нашето здружение“ од 2019 година.

4. ФИНАНСИСКИ ПЛАН

Во текот на 2021 година се очекува ОП да реализира годишен буџет во износ од најмалку 14.135.580 мкд т.е. 229.101 еур.

Овој буџет во однос на буџетот од 2020 година значи намалување од околу 15%. Но со оглед на тоа што стратешкиот финансиски план на Здружението се однесува на периодот 2019-2020-2021 година, во однос на реално остварениот буџет во базната 2019 година, овој буџет претставува зголемување од 170%.

Треба да се напомене дека во изготвувањето на буџетот за 2021 година е применето т.н. „песимистичко“ сценарио. Имено, финансискиот план вклучува 70% од приходите од проекти кои се веќе обезбедени. Тоа значи дека сите дополнително обезбедени фондови (одобрени проекти) надвор од ова сценарио ќе влијаат на подобрување на буџетот на Здружението.

Вака конципираниот буџет ги покрива во целост предвидените тековни и проектни трошоци за 2021 година. Евентуалното подобрување на буџетот ќе создаде можности за дополнителен развој за кој би се направил дополнителна анализа во текот на годината. Со оглед на тоа дека се очекува одговор од поднесени апликации за уште неколку проекти, можно е при позитивен исход од тие апликации, овој буџет да претрпи промени, секако во полза на приходната страна на финансискиот план.

Годишниот финансиски план е приложен во посебен документ (Прилог 1).

Скопје, 23.2.2021 година

Маргарита Гулевска
Извршна директорка

